

Hallituskonseljin (senaatin) suomen kielen kääntäjän viran täyttäminen vv. 1810, 1826 ja 1829

Kun Suomi 1809 oli erotettu Ruotsista ja saanut oman keskushallintonsa, kävi pian ilmeiseksi, että hallituskonseljissa kuten muissakin Turun keskusvirastoissa tarvittiin kielenkääntäjiä suorittamaan käännöksiä ja tulkitsemaan suomesta ja venäjämästä ruotsiin sekä päinvastoin.¹ Tämän johdosta päätti hallituskonselji kokouksessaan marraskuun lopulla 1809 anoa keisarilta perustettavaksi sekä venäjän- että suomenkielenkääntäjien virat hallituskonseljin kansliaan. Kenraalikuvernööri Barclay de Tolly lupasi hoitaa asian, ja 24. 11. (v.l.) hän lähettikin Speranskin kautta hallitsijalle raportin, jossa anottiin suomenkielenkääntäjän viran perustamista. Keisarillisella reskriptillä 23. 12. (v.l.) kenraalikuvernöörille ilmoitettiin, että virka oli perustettu.²

25. 1. 1810 ilmestynyt Åbo Allmänna Tidningin numero sisälsi seuraavan kuulutusluonteisen tiedonannon:

Emedan wid Kejsarl. Regerings-Conseilen en Translator i Finska språket med 300 Rubels årlig lön i silfwer kommer att antagas, så äga hugade sökande, försedde med bewis om skicklighet, at inom 56 dagar, räknade från den dag detta i Åbo Allmänna Tidning införes, med sina ansökningar till Kejsarl. Regerings-Conseilens Oeconomiae-Departements Cancellie-Expedition inkomma.

På befallning
Fred. Wilh. Radloff.

¹ Tukholmassakin oli 1735—1810 ollut erityinen suomen kielen translaattori, ks. EINAR W. JUVA, Suomen kielen translaattoreita Ruotsin vallan viimeisenä vuosiatana. Historiallinen Aikakauskirja 1946.

² Hallituskonseljin plenumptk. 25. 11. 1809, s. 46—47. (VA). Valtiosihteerinviraston aktit 31 ja 92 v. 1809 (VA).

Säädetyt määräjän kuluessa jätettiin senaatin kansliaan kahdeksan anomusta. Jo 10. 2. saapui ensimmäinen hakemus, jonka tuojana oli ylioppilas Jakob Judén³, ja 16. 2. toi kanslisti Laurell luutnantti Jost von Qvantenin⁴ hakemuksen. Heitä seurasivat 23. 2. hovioikeuden auskultantti Fredrik Hällström⁵, 1. 3. entinen kappalainen Karl Saxa⁶, 2. 3. fil. kandidaatti Jakob Simelius⁷, 10. 3. ylim. hovioikeudennotaari Adam Reinhold Gadelli⁸, 20. 3. rykmentinpastori Alexander Lauraeus⁹ sekä 21. 3. vara-auditööri Karl Henrik Asp¹⁰, jonka anomuksen toi ylioppilas Streng.

Lauraeus ja Gadelli eivät olleet liittäneet hakemuksiinsa mitään näytteitä suomen kielen taidostaan. Edellinen katsoi, että hänen virkansa Turun suomalaisessa seurakunnassa oli antanut hänelle tilaisuuden saada »jotakin harjaannusta isänmaani kielessä», jälkimmäinen taas oli »syntynyt suomalaisessa pitäjässä» ja mm. tuomaria käräjillä seuratessaan harjaantunut suomen kieleen. Kaikilla kuudella muulla oli hakemuksensa liitteenä käännoänyte, useimmilla asetustekstiä, Juteinilla sekä virkakieltä että runoa ja proosaa, ja ainoastaan Saxalla pelkkää »kaunokirjallista» tekstiä.

Juteinin hakemus liitteinen on julkaistu jo nelisenkymmentä vuotta sitten.¹¹ Tässä yhteydessä lienee syytä puuttua muiden kielennäytteisiin; ensimmäisenä annamme sijan Karl Saxan vanhan eläinsadun käännoäkselle, joka on tehty ruotsista sekä »kirjakieleen» että pohjalaiseen murteeseen.

³ AD 67/65 1810 (VA). *Juden, Jakob*, s. Hattulassa 14. 7. 1781, talonpojan poika. Ylioppilas 1800. Haminan vt. maistraatinsihteeri 1812. Viipurin maistraatinsihteeri 1813, ero 1840. Kirjailija (Jaakko Juteini). K. Viipurissa 22. 6. 1855.

⁴ AD 78/117 1810 (VA). *von Qvanten, Jost Joakim Fredrik Adolf*, s. Sahalahdella 27. 1. 1771, luutnantin poika. Kersantti Porin rykmentissä 1788, luutnantti 1804, ero kapteenina 1810. Vekseli-, laina- ja talletuspankin kasööri 1812, kamreeri 1821, ero 1822. K. Helsingissä 1. 7. 1822.

⁵ AD 91/59 1810 (VA). *Hällström, Fredrik*, s. 17. 9. 1774. Ylioppilas 1796. Turun hovioik. auskultantti 1801. Maskun kihlakunnan maaviskaali 1823. K. Turussa 27. 11. 1833.

⁶ AD 104/131 1810 (VA). *Saxa, Karl*, s. Oulussa 24. 12. 1754, porvarin poika. Ylioppilas 1771. Vih. papiksi 1779. Suomussalmen kappalainen 1786. Mielisairaana 1792—99. Ylim. pappina Pohjois-Pohjanmaalla, uudelleen Suomussalmen kappalainen 1811. K. Suomussalmella 25. 2. 1821.

⁷ AD 108/131 1810 (VA). *Simelius, Jakob*, s. Kalajoella 16. 8. 1785, kirkkoherran poika. Ylioppilas 1803. Fil. kand. 1804, fil. maisteri 1810, mol. oik. kand. 1817. Hallituskonseljin (senaatin) kielenkääntäjä 1810. Kirjanpainaja. K. Helsingissä 21. 3. 1826.

⁸ AD 120/49 1810 (VA). *Gadelli, Adam Reinhold*, s. Kalannissa 20. 7. 1775, kruununvoudin poika. Ylioppilas 1793. Turun hovioik. auskultantti 1800, ylim. notaari 1804. Naantalin pormestari 1829. K. Naantalissa marrask. 1852.

⁹ AD 147/82 1810 (VA). *Lauraeus, Alexander*, s. Turussa 25. 7. 1758, kappalaisen poika. Ylioppilas 1774, fil. maisteri 1778, teol. tohtori 1817. Rykmentinpastori 1783, Yliopiston teologisen seminaarin pastori 1807, Lohjan kirkkoherra 1816. K. Lohjalla 11. 2. 1832.

¹⁰ AD 152/3 1810 (VA). *Asp, Karl Henrik*, s. Karkussa 27. 6. 1779, kirkkoherran poika. Ylioppilas 1796. Turun hovioik. auskultantti 1806. Porin rykmentin vara-auditööri 1808—09. Suomen asiain komitean kopisti Pietarissa 1812. Suomen sotaväen yliauditööri 1816. Vaasan hovioikeuden asessori 1819, hovioikeudenneuvos 1832. Sananlaskujen ym. keräilijä. K. Vaasassa 26. 12. 1846.

¹¹ K. TALVIOJA Jaakko Juteini I, liite, ss. LXVI—LXXIX.

Mykrä (Hiiri) ja Jalopeura.

Yxinkertainen Mykrä oli kerran epähuomiosta tungeunut Jalopeuran-luolaan (sisälle). Nijn pian, kuin hän erehdyksensä (erhetyksensä) havaitsi, tahdoi hän vaaraa välttää, mutta, nähdesänsä sen majestillisen (julkian) Jalopeuran, säikähti njn, että hän peljästyxestä oli lähes kuolemaisillansa. Jalopeura sääliiteli (surkutteli) händä sillä erää, julisti hänelle armonsä ja laski hänen vahingoittamatoinna menemään matkaansa. — Ej Mykrä myöskän unohtanut (unhottanut) tätä hyvää työtä, sillä koska Jalopeura vähän ajan perästä joudui Metsämjehen verkkoon, eikä kaikella väkevydellensä sijtä voinut itsiänsä pelastaa, löydytti se kitollinen Mykrä hiliaisüdesä itsensä ja haaskasi verkkoa, njn viriästi, että se vihdoin repesi ja Jalopeura njn muodoin pääsi vapauteensa.

Sama tarina kuuluu Pohjanmaan kielimurteella seuraavalta:

Yxinkertanen Myyrä oli kerran epähuomiosta tunkeunut Jalopeuran-luolaan. Samaa päätä kuin hän erehyksensä havatti, oli hällä (hänellä) mieli vaaraa välttää, mutta nähesänsä sen julkian Jalopeuran, säikähti njn, että hän vähällä oli kuolla peljästyxestä. Se kävi Jalopeuralle njn säälixi, että hän julisti hänelle armonsä ja laski hänen vahingoittamatoinna menemään matkaansa. — Ej Myyräkään unehuttanut tätä hyvää työtä, sillä kuin Jalopeura vähän ajan päästä, joutui Mettämjehen verkkoon, löyvytti se kijtollinen Myyrä ittensä ja äänettomin päin haaskasi njn viriästi verkkoa, että se vihon (vijmen) repesi ja Jalopeura sillä lajlla pääsi vapauteensa.

Saxaa huomattavasti heikompi suomen taitaja oli luutnantti von Qvanten, joka perustelikin hakemustaan etupäässä sosiaalisilla syillä: hänellä oli suuri perhe elätettävänään. Sahalahtelaisen aatelmiehen von Qvantenin käänös-harjoituksena oli muuan venäläisiä sotilaskarkureita koskeva Turun ja Porin läänin maaherran von Troilin julistus, joka kuului hänen suomentamanaan seuraavasti:

Yhteinen Julistus.

Sitte kuin koettelemus on näyttänyt (havaittu on), että monet karkujammet nijstä tässä maassa asetetusta Ryssän sotaväestä on kauvimba aika ylöspitänyt itziänsä maassa ja maakunnan asujammilda holhottu; njn on Hänen Kejsarillinen Majestäti nytt tullessa kirjoituxessa sitä 6/18 päivästä vimeisessä joulu kuussa tahtonut estäxensä tätäs, armonsä säättä, että senkaldaiset karkujammet pitä, sijnnä kuin he itziänsä näyttävät, kohta kini otettaman ja jätettämän likemmäiselle Ryssän Pähaldialle, vastan yhtä Häneldä satoa palcka, Iso 5. Rubla Banco Sedeliä, taicka puutteesa tätä, hänen quitia vastan, jota kiniottaja sitte sa, nimitettyä palcka vastan, Maan Ränteriijssä ulosvahetta ja jossa senkaldainen quitti oikeuden tekemisessä SotaVerojen edestä tule hyväxi tehtäväxi kuin Kontanti Raha. Jo olis se kini otettu karkujain ilman karkausvika vjelä löytty hänen karkausajansa alla tehnen yhtä eli enämbitä Pahantekoja (Rikoxia) Maakunnassa, pitä se karkujamin jättämisessä likemmäiselle Pähaldialle möyskin hänen tykönens laviam-

malda tjetä annettaman ja hänen kirjallinen todistus sen ylitse vadittaman jonga kiniottaja tas pitä ensi tilassa jättämän krunun nimismjehelle Pitäjässä, että häneldä Minun tygöni pikaisudella lähetettä, että Minä sen kansa sitte san käyttöä kuin asian harat vati. Mitä tas nihin maanasujammin tule, kuin senkaldaisia Karkujammia ja Pahanteköijtä holhovat nijn pitä ne sopivan päällekkannon kautta sen edestä sovelian Duomio-Istuimen (Oikeuden) edessä rikoxen paikassa tygöpuhuteldaman ja Laillisen edesvastauksen hastettaman. Jonga Asetuxen Minä tämän kautta Armollisen Käskeyn jälkeen olen pitänyt asianomaisille alamaisexi jälkeen elämisexi yhteisesti Julista. Turun Maan Cancillia, se 22 päjvä Tammikuussa 1810.

Loput hakijoista, herrat Asp, Hällström ja Simelius, olivat kaikki kääntäneet likimain saman tekstin, erään Kustaa III:n aikaisen kuninkaallisen kirjeen tai siitä tehdyn sitä orjallisesti noudattelevan referaatin. Kun tämä teksti sisältyy myös Juteinin näytteisiin, on hyvin luultavaa, että käännöstehtävä oli hallituskonseljin kanslian taholta annettu. Tähän viittaa sekín, että Simelius sanoo luovuttaneensa käännösharjoituksensa prokuraattori Matias Caloniukselle, joka kenties on ne tarkastanut.

Seuraavilla aukeamilla on julkaistu alkuteksti (alimpana), joka lähinnä liittyy Simeliuksen ja Hällströmin käännöksiin, mutta josta hyvin voi — muuttamalla Kongl. Maj:t sanaksi »Wi» ja muun vastaavasti — seurata molempia muitakin, sekä rinnakkain kaikki neljä käännöstä.

Kun Lauraeus olisi halunnut hoitaa virkaa oman toimensa ohella, mikä oli lainvastaista, kun Gadelli ei millään tavoin ollut osoittanut kielitaitoaan, kun Saxa heikon sielunterveyden vuoksi ei voinut tulla kysymykseen ja kun von Qyantenin suomen kieli oli varsin avutonta, jäivät jäljelle ne neljä hakijaa, jotka olivat saaneet v:n 1777 kuninkaallisen kirjeen käännettäväkseen. Näistä oli Hällström ehdottomasti vähiten ansioitunut ja harjaantunut suomen kielen viljelijänä, joten hänet voitiin virkaa täytettäessä suoraan sivuuttaa. Käännöskokeessa tuntuu Simelius onnistuneen parhaiten, kun taas Judén ja Asp näyttävät jotensakin tasaveroisilta. Kirjallinen tuotanto antoi nähtävästi näistä kahdesta Juteinille etusijan, joten lopullisessa ratkaisussa olivat vastakkain Simelius ja Judén.

Asiaa hallituskonseljissa päätettäessä todettiin, että hakijoista »yliooppilas Judén ja kandidaatti Simelius olivat harjoituksillaan osoittaneet omaavansa suomen kielen perinpohjaisen tuntemuksen». Asiasta äänestettäessä sai Simelius, katsoen hänen »muita hakijoita etevämmin osoittamiin akateemisiin tietoihin», 11 ääntä, Judén vain hallituskonseljin jäsenten von Troilin, De Geerin ja Rotkirchin äänet. Enemmistön päätöksen mukaisesti oli kandidaatti Jakob Simeliukselle annettava hallituskonseljin valtakirja

JAKOB SIMELIUS:

Me, Wapaherra Axel Gabriel Leijonhufwud, Presidenti Kuningallisen Majestetin ja Waldakunnan Turun Howrätissä Suuren Ruhtinan maasa Suomesa, Commendöri Kuningallisen Majestetin Pohian Tähdien Ordenista, ja Riddari Kuningallisen Majestetin Miekan Ordenista, niin myös Vice-Presidenti, Howrätin Raadit ja Assessorit: Terwetämme Jumalan Kaikkiwaldian Kanssa.

Kuningallinen Majesteti on armollisesa kirjoituxesa siitä 25:stä päivästä edesmenneesä syyskuusa Howrätille tiettäväxi tehnyt, kuinga jo usiammat erät Kuningallisen Majestetin hallituxen aikana, Kuningalliselle Majestetille oikeuxista edestuođut owat tutkinnot ja tuomiot niiden ylitse, jotka häpiällisten ja sopimattomain panetusten tähden Kuningallista Majestetia ja hallitusta wastan owat edesannetut.

Jos näitä tutkeisa se yhdeltä puolelta on ollut Kuningalliselle Majestetille lohduttawa, että niisä edesannetuissa panetuxisa löytä enemmän peräänajattelemattomuutta kuin pahutta, usein erinäistä kateutta, mutta aina ymmärtämättömyttä, niin on Kuningallinen Majesteti toiselta puolelta löytänyt sen surettawaxi, että senkaldaiset rikoxet niin raskaina pidetän, että yxinkertaiset alamaiset kowiin wangeuxiin sisälle suljetan, ja pitkälisten oikeuden käymisten alla niin rasitetan (paljastetan), että koska wihdoin Kuningallisen Majestetin ar-

FREDRIK HÄLLSTRÖM:

Kuningallisen Majestetin Armollinen Kirja siitä 25stä päivästä Syyskuusa 1777, Kuinga Ojkeuden Käymisen kansa pitä meneteltämän asioidsa, jotka likuttawat rikoxia Kuningallista Majestetia wastan; jonga sisällä pidon Korkiasti ylistettävä Hof-Rätti Turusa yhteisen Kirjoituxen kautta siitä 24 päivästä sen päälle seuratusa Lokakuusa on alamaisexi jälken elämisexi tjettäväxi tehnyt, seurawaisella tavalla:

Kuningallinen Majesteti on armollisesa julkisesa kirjasa siitä 25 päivästä viimein edesmenneesä syyskuusa tygö sanonut Hof-Rättiä, millä muotoa siten kuin Kuningallinen Majesteti Hallituxen on wastan ottanut, jo usiammat kerrat Kuningallisen Majestetin tykönä Duomioistuimilda on tullut edessatetuixi tutkinoita personain ylitse jotka häväiseväisten puhetten ja sorttamusten tähden Kuningallisesta Majestetistä ja Hallituxen muodosta owat tullet päälle kannetuixi.

Ja ehkä se on ollut Kuningalliselle Majestetille yhdellä puolla huvittawaista, että havaita niisä edesannetuissa puheisa enämmin peräänajattelemattomuutta, usiasti erinäistä kateutta, kuin paha tahtoa, niin on se Kuningalliselle Majestetille jälken toisella puolella ollut katkerata että saada havaita, että tainkaldaiset puhet owat tullet niin raskaixi ylösoteuixi yxinkertaiset alamaiset kowiin fangeuxin sisälle suljeituxi ja yhden pitkälöisen ojkeuden käymisen alla niin paljaistetuxi, että sitten kuin Kuningallisen Majestetin armo viimein

Alkuteksti:

— — — sedan Kongl. Maj:ts tillträde til Regeringen, redan flere gånger hos Kongl. Maj:t ifrån Domstolarne blifwit anmälte Ransakningar och

Domar öfwer personer som för förklenliga tilmälen och hårda omdömen om Kongl. Maj:t och Regeringsättet blifwit anklagade.

CARL HENRIK ASP:

Gustaf jne.

Sitte kuin Me Hallituxen vastaan otimme, on jo usiammat kerrat Meidän tykönämme Duomioistumilda edestuoitu Tutkinnoita ja Duomioita senkaldaisisten personaitten ylitse, jotka panettelevaisten puheitten ja soimausten tähden Meitä ja Hallituxen Muotoa vastaan owat tulleet päälle-kannetuixi.

Jo niiden tutkimisen alla, Me yhdeltä puolelta mjelisuosiolla olemme löytäneet niissä edesannetuissa wainopuheissa enämmin peräänajattelemattomuutta kuin pahantahtoisuutta, usein erinäistä kateutta, waan aina taitamattomuutta, niin on se toiselta puolelta jällens ollut Meille haikiata löytää senkaldaisia puheita niin kowasti ylösotetuixi, yxinkertaisia alamaisia kowiin fangiuxiin sisällesuljetuixi ja pitkällisen oikeudenkäymisen alla niin häwitetyixi, että koska wihdoin Meidän Armomme on heidän

JAKOB JUDÉN:

Howirätulle ja Yli-Oikeuxille yhteisesti, kuinga käytettämän pitää, koska soimusanoja Kuningaallista Majestetiä ja Hallitusta kohtaan ilmeanneetaan. Sinä 25 päivänä syyskuusa 1777. Gustaf etc:

Sitte kuin Me Hallituxen vastaan otimme, on jo monda kertaa Oikeuxilda tutkinnoita ja tuomioita niiden ihmisten ylitse Meille ilmoitettu, joidenga päälle pahendavaisten soimausten ja siivottomain puheitten tähden Meitä ja Hallitusta kohtaan on tullut kannetuixi.

Jos me olemme yhdeltä puolen näitä asioita tutkittaisa mielisuosioxemme havainneet enemmän mielen malttamattomuutta kuin pahaa sisua, usiasta yxinäisen kateuden, mutta aina taitamattomuden elli tyhmyyden niissä ilmeannetuissa soimauxissa, niin on se jällensä toiselta puolen aina ollut Meille mielikarwaudexi havaita senkallaisten soimausten kanssa niin angarasti menetetyxi, yxinkertaiset alamaiset rasittavaisiin vangihuoneisiin sisälle suljetuixi ja pitkällisen Oikeuden-käymisen alla niin köyhtyneixi, että koska he kerran Meidän Armomme kautta tulevat Lain ran-

Om wid undersökningen, det å ena sidan warit Kongl. Maj:ts hugnad, at finna obetänksamhet mer, än illwilja, ofta enskild afwund, men altid okunnighet uti de angifne utlåtelse; så har det å andra sidan altid

warit Kongl. Maj:t bekymmersamt at när ändteligen Kongl. Maj:ts Nåd ansedde, enfaldiga undersätare i swära fångelser inneslutne, och under en långsam rättegång så utblottade, at när ändteligen Kongl. Maj:ts Nåd

SIMELIUS:

mo on wapauttanut heitä Lain nuh-
testa on kuitengin kunnian, omai-
suden ja terweyden kadotus usiam-
masti ollut heidän rangaistuxensa,

Tätä herkästi tutkeisansa on Ku-
ningallinen Majesteti hawannut,
kuinga wihasa ja pahudesa senkal-
daisia rikoxia siitä vähimmäisestä
syystä taitan edesandaa, sanain ja
ajatusten wäändämisen, wääräin to-
distusten ja muiden häpiällisten wäli-
kappalden kautta wahwistaa ja yhtä
wiatoina riitaweliä kiiwauden war-
jon alla hallitusta wastaan langettaa ja
wiimeisexi kuinga tuomarit, jotka wä-
hemmin tundewat Kuningallisen Ma-
jestetin tahtoa (taipumuxia), kuin si-
dotut owat lain käskyildä ja alamai-
sesta kunnioittamisesta luulewat pa-
rahiten täyttäwänsä Kuningallisen
Majestetin mielisuosion ja heidän
welwollisudensa kowuden kautta tut-
kinnosa ja wartioitsemisesa.

Kuningallinen Majesteti toiwoo
leppeyden ja oikeuden kautta woitta-
wansa Hänen uskollisten alamaista-
tensa sydämitä ja Hänen asetustensa
waikutuksen kautta wakuuttawansa
heitä niiden hyödytyxestä ja Kuning-
gallisen Majestetin wäsymättömästä
huolenpidosta yhteisestä paraasta.

Kosto ja wäkiwalda ej taida ikä-
nänsä olla ne wälikappaleit jojdenga
kautta Kuningallinen Majesteti wah-
wistaa yhden hallituxen, jonga Hän
Itse on perustanut wapauden ja tur-
vallisuden päälle, ja kuin Kuning-
gallinen Majesteti sillä omantunnon
rauhalla, joka aina seuraa yhtä sen-
kaldaista päälletarkotusta, asetta Hä-

frikalladt dem från Lagens näpst, har
förlust af heder, förmögenhet och
helsa likwäl ofta warit deras straff.

Under et ömt öfwerwägande deraf,
har det icke kunnat undfalla Kongl.
Maj:ts huru i hat och arghet slike
brott kunna af de minsta anledningar
angifwas, genom förtydning af ord

HÄLLSTRÖM:

on vapahtannut heidän Lain rangais-
tuxesta, niin on kuitengin kunnian,
omaisuden ja terweyden kadotus usi-
asti ollut heidän rangaistuxensa.

Yhden lembiän tutkistelemuxen
alla tästä, niin ej ole Kuningallinen
Majesteti taitanut muuta kuin hawaita
kuinga wihasa ja kjukusa tainkaltai-
sia rikoxia taittan vähimmistäkin joh-
datuxista edesannetta, sanain ja aiko-
musten käändämisellä, wääräin todis-
tajain ja muitten alhaisten (rumain)
wälikappalden kautta wahvistetta, ja
niin muodoin yxi viaton vihamjes
Hallituxen kiiwauden valon alla lan-
getta, ja vielä kuinga Duomarit, wä-
hemmin tundevaiset Kuningallisen
Majestetin taipumuxia kuin Lain eteen
kirjoituxilda waaditut luulewat Kuning-
gallisen Majestetin mielisuosion ja
oman velvollisudensa olevan parhain
täytetyt kowuden kautta tutkinnoisa
ja wartioitsemisesa.

Se on lembeyden ja totuden kaut-
ta kuin Kuningallinen Majesteti tojwo
voittawansa uskollisten alamaistensa
sydämet ja että Kuningallisen Majes-
tetin asetusten vaikutuxella wakutta
heitä sekä niitten hyödytä, että myös
Kuningallisen Majestetin wäsymättö-
mästä murhenpidosta yhteisestä on-
nellisudesta.

Wäkiwalda ja kosto ej ikänänsä tule
niixi wälikappaleixi, joidenga kautta
Kuningallinen Majesteti varusta yh-
den Hallituxen, jonga Kuningallinen
Majesteti itse on perustannut wapauden
ja wakuuden päälle; ja koska Kuning-
gallinen Majesteti siinä omantunnon
tyvennösä kuin sen kaldaista päätöstä

och mening, falska witnen och andra
nedriga utwägar bestyrkas, samt en
oskyldig owän således under sken af
nit för Regeringen fällas, och ändte-
ligen, huru Domare, mindre kännare
af Kongl. Maj:ts böjelser än bundne
af Lagens föreskrift och undersätelig
wördnad tro Kongl. Maj:ts wälbehag

ASP:

Lain rangaistuksesta vapauttanut, on kuitenkin kunnian, omaisuuden ja terveyden poiskadottaminen usein ollut heidän rangaistuksensa.

Tätä aralla mjelellä tutkiesamme ej ole myös se taitanut jäädä Meildä hawaitsemata, kuinga wihan ja kju-kun alla senkaldaisia rikoxia taitaan pjenimmistäkin syistä edesannettaa, sanain ja niiden tarkoitusten wäändelemisen, wääräin todistajain ja muiden häijyn juonden kautta toden muotoisixi saattaa ja wiattoman wihamjehen onni niinmuodoin, kiiwauden warjon alla Hallituxen edestä turmel-daa, ja wihdoin kuinga Duomarit, jotka, ej niin hyvin tutut Meidän ajatustemme laadun kansa kuin sidotut Lain asetuxilda ja alimaisen kunnian welwollisudelda, luulewat Meidän suosiomme ja heidän welwollisuudensa parhain täytetyxi kovin tarkan tutkinnon ja waarinpitämisen kautta.

Se on lembeyden ja oikeuden noudattamisen kautta kuin Me toiwomme woittawamme Meidän uskollisten alamaistemme sydämet ja osottawamme heille sekä Meidän käskyimme hyödyllisyyden, jos he niitä jälken-eläwät, että myös Meidän wäsymättömän huolenpitomme yhteisestä hyvästä.

Wäkiwaldalla ja kosto ej koskaan tulko niixi wälikappaleixi, joiden kautta Me wahwistamme yhden Hallituxen jonga Me itse olemme perustaneet wapauden ja wakuuden päälle, ja koska Me, sen omantunnon lewon kansa, joka senkaldaista aikomista seuraa,

JUDÉN:

gaistuksesta vapautetuixi on heidän kunniansa, omaisuudensa ja terveydensä kadotus ollut kuitenkin usiasti heidän rangaistuksensa.

Tätä liikuttawaisesti tutkiesamme emme ole Me taineet myöskän unhottaa, kuinga wihasa ja kiukusa taitaan senkallaisten rikosten tähden vähimmästäkin syystä päälle kannettaa, sanan ja meiningin wäärän selityksen wääräin todistusten ja muiden ilkiäin nuwojen kautta vahvistettaa, myöskin niinmuodoin syyttömän vihamiehen päälle kiiwauden mucdoin alla Hallituxen puolesta, tuomio langettaa ja wiimexi kuinga Tuomarit, jotka vähemmän tundewat Meidän luondomme, kun he ovat kiindiät Lain sanasa ja alamaisesa nöyryydesä, luulewat Meidän suosiomme ja heidän welwollisuudensa angaruuden kautta asian tutkimisesa ja valvomisesa parhain täytetyxi.

Se on armeliasuuden ja oikeuden kautta kuin Me toiwomme tehdä uskollisten Alamaistemme sydämet Meille rakkaixi ja Asetustemme vaikutuxen kautta vakuuttaa heitä sekä niiden hyödyllisyydestä että Meidän wäsymättömästä huolenpidostamme yhteisestä hyvästä.

Wäkiwaldalla ja kosto ei ole koskaan ne wälikappaleet joilla Me sen hallituxen varustamme, jonga Me Itse vapaudella ja vaarattomuudella perustaneet olemme, ja koska Me sillä omantunnon rauhalla kuin senkaldaista päälletarkoitusta seuraa, an-

och deras pligt bäst upfylde genom stränghet i ransakning och bewakning.

Det är genom mildhet och rättwisa Kongl. Maj:t hoppas at winna Des trogne undersåtares hjertan, och at igenom werkan af Kongl. Maj:ts Författningar öfwertyga dem både

om deras nytta och Kongl. Maj:ts outrötteliga omsorg för allmänt wäl.

Wäld och hämd blifwa aldrig de medel, hwarigenom Kongl. Maj:t befäster en Regering, den Kongl. Maj:t Sjelf grundat på frihet och säkerhet; och då Kongl. Maj:t med det sammwetslugh en sådan föresatts

SIMELIUS:

nen työnsä sen Korkeimman Tuomarin koettelemuxen ala: nijn Kuningallinen Majesteteti ej murhellisexi saateta vjetellyin ja ymmärtämättömäin alamaisten panetuxista ja kiittämättömyydestä.

Kuningallinen Majesteteti on sen tähden löytänyt sen vähemmän yhtensopiwaxi Hänen Hallitusmuodonsa kansa että panna niin suurta arvoa kannein päälle usein nimiteyten rikosten ylitse kuin tähän asti.

Ja niin kuin Kuningallinen Majesteteti Itse parahiten taitaa koetella, millisixi ne mahtawat arweldaa, niin on Kuningallinen Majesteteti armosa päättänyt että niin pian kuin joku senkaldainen asia josakin oikeudesa edesannetan, pitä tuomarin silloin ja ilman vähindä ajan wiwytystä ilmoittaman sen ja kuka sen on edesandanut, Kuningallisen Majestetetin Oikeuden-Revisionille, koska Kuningallinen Majesteteti eteentulewain asian harain johdatuxesta tahtoo armosta tiedä andaa, jos asia mahta ratki sanaan laskettaa eli tutkindo täytettä.

Ja koska Kuningallinen Majesteteti korkiammasti mainitun kirjoituxen kautta ej ainoastansa ole Howrätille tätä armosa tiettäwäxi tehnyt, waan myös käsenyt Howrättiä, että sen ilmoittaa niille Howrätin alla olewaisille oikeuxille, niin tulee se tämän kautta alamaisexi jälkeenalämisexi julistetuxi. Ja Kuningallinen Howrätti käsee Jumalan kaikkiewaldian halduun.

Kuning:sen Majestetetin ja Waldakunnan Howrätin puolesta

HÄLLSTRÖM:

seura, jättä menetyxensä sen korkiamman Duomarin koettelemuxen alle, niin ej Kuningallista Majestetetiä sureta vjeteltyin ja asioista tundemattomain alamaisten parjauxet ja kiittämättömyydet.

Kuningallinen Majesteteti on sen tähden havainut Hallituxensa laadun kansa vähemmin yhten sopivaisexi että lainata nimitettuin rikosten edesantamuxiin niin paljon päälle katsannotta kuin tähän asti;

Ja niin muodoin kuin Kuningallinen Majesteteti Itse taita parahiten tutkistella, kuinga paljon päälle katsandota niille pitä jätettämän, niin on Kuningallinen Majesteteti armosa päättänyt, että niin pian kuin joku sen kaldainen rikos jongun Duomio-Istuimen tykönä edesannetan, pita Duomarin ilman vähindäkän ajanvjetettä Kuningallisen Majestetetin Justitiae-Revisionissa tjetä andaman, misä rikos seiso ja keneldä se on tullut edesannetuxi, jonga jälkeen Kuningallinen Majesteteti myös tahto armosa vastauxen anda, jos edestulduin asian haarain jälkeen asia peräti lahoitettaman eli vjelä edespäin tutkinnon alle otettaman.

Ja niin muodoin kun Kuningallinen Majesteteti korkiasti mainitun armollisen kirjoituxen kautta ej ajnoastans ole andanut tätä Hof-Rätille tjetä, mutta myös käsenyt Hof-Rättiä, että tästä tygön sanoa niitä Hof-Rätin alla olewaisia Duomio-Istuimita, sen tähden tule senkaldaisesta tämän kautta alamaisexi jälken elämisexi tjetäväxi tehdyxi.

åtföljer, underkastar Des göromål den Högste Domarens pröfning, oroas Kongl. Maj:t icke af förledde och okunnige undersåtares tillmälen och otacksamhet.

Kongl. Maj:t hafwer derföre funnit med Des Regeringssätt mindre öfwerrensstämmande at åt angifwelser af meranämnda brott, gifwa så mycken upmärksamhet som hitintils.

ASP:

jätämme Meidän tekomme sen Korkeimman Tuomarin koettelemisen ala, niin ej wjeteldyin ja taitamattomain alamaisten soimauxet ja kiittämättömyys taida Meitä lewottomixi saattaa.

Me olemme sentähden nähneet Meidän Hallituxemme muodon kansa vähemmin yhteensopiwisexi, että useinmainituista rikoxista niin paljo kuin ennen waaria ottaa.

Ja niin kuin Me itse parhain taidamme tutkia, kuinga suurta päälle-katsandota ne waatiwat, niin olemme Me armosa päättäneet, että niin pian kuin jokuu senkaldainen rikos edesannetaan josakin oikeudesa, Duomarin silloin myös ilman vähindäkään ajaankulua Meidän Justitiaie Revisionillemme pitää asiasta tjedon andaman, misä rikos seisoo ja kuka sen on edesandanut, jolloin Me myös tahdomme armosa tjetä andaa, jos, asianhaarain jälkeen asia peräti pitää raukeeman, eli sitä edespäin tutkitaman.

Ja annamme Me sen tämän kautta tjetä, käskyn kansa, että sen teidän allanne olewaisille Duomioistuimille julistaa. Me jätämme jne.

JUDÉN:

namme Meidän toimituxemme sen korkeimman Tuomarin tutkinnon ale, emme pahoita Me mielämme vielteldyjen ja taitamattomain alamaisten soimausten ja kiittämättömyyden tähden.

Me olemme sentähden havainneet Hallituxemme kanssa yhteensopimatotomaxi, otta nimitettyjen rikosten ilmeandamisista niin tarkkaa waaria kuin tähän asti, ja koska Me itse parhain taidamme tutkia, kuinga tarkasti niistä pitää waari otettaman, niin olemme Me myös Armosa päättäneet, että niin pian kuin jokuu senkallinen rikos josakin Oikeudesa ilmeannetan, pitää Tuomarin, paitsi vähindäkään viivytystä, jutun Justitiaie-Revisionille tiedoxi andaman, misä rikos löytyy ja kuka sen ilmeandanut on; jonga jälkeen Me myös kohta tahdomme Armosa tietä andaa, kuinga niiden läsnäolewaisten asiain laadun jälkeen asia kokonansa unhotuxeen jätetään taikka sitä vielä tutkitaan.

Ja Me temme sen tämän kautta Teille Armosa tiettäväxi sillä käskyllä, että Te niulle Teidän allanne olewaisille Oikeuxille sen myös ilmoitatte. Me käskemme etc:

Och som Kongl. Maj:t Sjelf best kan pröfwa huru mycket afseende derå göras bör, så hafwer Kongl. Maj:t ock i Nåder beslutit, at, så snart något sådant brott angifwes wid någon Domstol, Domaren då ock, utan minsta tids utdrägt, skall till Kongl. Maj:ts Justitiaie-Revision inberätta målet, hwaruti brottet består och hwem det angifwit, då Kongl. Maj:t äfwen genast Sig i Nåder will utlåta, huruwida, efter de

sig företeende omständigheter, saken må aldeles nedläggas eller med ransakningen fortfaras.

Och emedan Kongl. Maj:t genom högstbemälte Des Nådiga Bref ej allenast gifwit detta Hof-Rätten till känna, utan och anbefalt Hof-Rätten at derom förståndiga de under Hof-Rätten lydande Domstolar; Ty war der sådant härigenom till underdånig efterlefnad kungjort. Och Kungl. Hof-Rätten befaller etc.

Jatkoa s:lta 265

tähän virkaan, ja kenraalikuvernööriin oli sanottu valtakirja vahvistettava.¹²

Juteinin syrjäyttämisen on tahdottu nähdä toisaalta hänen oikeinkirjoitusuudistustensa aiheuttamaa epärointiä (JULIUS KROHN), toisaalta hänen hakemukseensa liittämänsä suomalaisille osoitetun puheen poliittisen tendenssin herättämiä epäluuloja (TALVIOJA). Juteinin ensimmäinen painettu teos, jossa ks:ää käytetään x:n asemesta ei ollut vielä ilmestynyt, joten hänen oikeinkirjoitustapansa ei liene asiaan mitään vaikuttanut, olihan muidenkin hakijoiden oikeinkirjoitus (lukuunottamatta esim. jo vanhentunutta tz:aa käyttävää von Qvantenia) likimain samanlaista kuin Juteinin. Sen poliittisen korvapuustin, jonka hallituskonseljin ruotsinmielisten herrojen olisi pitänyt saada Juteinin puheesta, jossa venäläisiä ylistettiin, ei olisi pitänyt jäädä kenraalikuvernööriltä huomaamatta eikä tämän venäläisyävällisen teon jäädä »palkitsematta». Mutta kemaalikuvernööri Steinheil yhtyi enemmistöön.

On ilmeistä, että hallituskonseljin plenumin pöytäkirjassa 7. 4. 1810 mainittu syy Juteinin syrjäyttämiseen onkin ainoa, jolle voidaan löytää asiallista perustetta: akateemisen loppututkimuksen puuttuminen.

Tässä yhteydessä ei ole tarpeen puuttua tarkemmin Jakob Simeliuksen virkatoimiin, riittänee vain maininta, että hän hoiti kielenkääntäjän virkaa kuolemaansa saakka, joka tapahtui 21. 3. 1826. Asianmukaisessa järjestyksessä virka julistettiin 3. 4. 1826 avoimeksi¹³, ja hakijoiksi ilmaantuivat tällä kertaa lääketieteen kandidaatti ja fil. maisteri Salomon Savenius, luutnantti ja hovioikeuden auskultantti Axel Henrik Lagervall, fil. maist. ja mol. oik. kand. Carl Anton Sanmark, reistraattori Johan Wallenius ja pankinkanslisti Johan Robert Lilius.¹⁴ Hakijoista Wallenius, Sanmark ja Lilius halusivat säilyttää entiset virkansa, mikä oli lainvastaista ja mikä varmaan heikensi heidän mahdollisuuksiaan vaalissa. Ainoastaan Wallenius näyttää oheista-

¹² Hallituskonseljin plenumptk. 7. 4. 1810, ss. 9—10 v. (VA).

¹³ Senaatin plenumptk. 3. 4. 1826, s. 103v—104.

¹⁴ AD 271/104 1826 (VA). *Savenius, Salomon*, s. Nurmeksessa 16. 3. 1788, kappalaisen poika. Ylioppilas 1811, fil. maisteri 1815, lääket. kandidaatti 1816. Suomen vuorilaitoksen malminetsijä 1824. Senaatin suomen kielen kielenkääntäjä 1826. K. Helsingissä 31. 12. 1828.

AD 278/69 1826(VA). *Lagervall, Axel Henrik*, s. Kontiolahdella 30. 4. 1790, kappalaisen poika. Ylioppilas 1809. Luutnantti Viipurin rykmentissä 1812, ero 1813. Hovioikeuden auskultantti 1818. Seurasi tuomaria käräjillä 1821—33. K. 1833.

AD 280/104 1826 (VA). *Sanmark, Karl Anton*, s. Tyrväässä 15. 5. 1800, kruununvoudin poika. Ylioppilas 1815, fil. maisteri 1819, mol. oik. kand. 1823. Senaatin kopisti 1826. Toinen revisori 1828. Kruununvouti 1829. Postihallituksen kamreeri 1840, ero 1867. K. Helsingissä 18. 5. 1875.

AD 281/122 1826 (VA). *Wallenius, Johan*, s. Mäntsälässä 1. 3. 1781, kirkkoherran poika. Ylioppilas 1801. Hovioikeuden auskultantti 1806. Hallituskonseljin (senaatin) kopisti 1812, kanslisti 1816, reistraattori 1819. K. Helsingissä 22. 11. 1832.

AD 282/69 1826 (VA). *Lilius, Johan Robert*, s. Kangasalla 10. 10. 1778, varatuomarin poika. Ylioppilas 1794. Hovioikeuden auskultantti 1799. Pankin kanslisti 1817. K. Helsingissä 9. 2. 1828 oman käden kautta.

neen käännösnäytteen, joka sekin on tietymättömiin hävinnyt. Muilla paitsi Liliuksella oli todistuksia suomen kielen taidosta. Kun Lagerwallin todistus on kadonnut, ei sen antajaa tunneta. Sekä Sanmarkille että Saveniukselle oli todistuksen antanut Reinhold von Becker. Edellisellä oli »tyytyttävä taito», jälkimmäisellä erittäinkin karjalaisen ja pohjalaisen kielimurteen »hyvä tuntemus». Toinenkin tuon ajan johtavista kielimiehistä, rovasti Gustaf Renvall, esiintyy Saveniuksen kielitaidon arvioijana ja toteaa, että hänellä on ei vain savon murteen, vaan myös tavallisen suomen kirjamurteen (Bok-dialecten) »perusteellinen tuntemus».

Vaikka Lilius selittääkin syntyneensä ja kasvaneensa »siinä osassa Suomea, nimittäin Hämeessä, jossa suomen kieli kaikkina aikoina on ollut puhtainta, minkä vuoksi kaikki kirjat, jotka tällä kielellä ovat ilmestyneet, ovat tällä murteella kirjoitetut», ja vaikka hän ilmoittaa »olleensa ja olevansa tämän vaikka vähän viljellyn, mutta ei silti vähemmän omaiperäisesti voimakkaan kielen tosi ihailija» (»en sann beundrare av detta ehuru litet odlade men icke desto mindre originelt energiska språk»), oli kuitenkin selvää, että Savenius arvovaltaisilta kielimiehitä saatuine todistuksinensa vetäisi pisimmän korren. Senaatti nimittikin istunnossaan 30. 5. 1826 yksimielisesti Saveniuksen virkaan »hänen todistetun taitonsa vuoksi».¹⁵

Vain puolisoista vuotta maisteri Savenius hoiti kielenkääntäjän virkaa, sillä jo Sylvesterin yönä 1828 hän joutui lähtemään tuonen tuville.

Virkaa haki jo ennen sen avoimeksi julistamista Reinhold von Becker, joka määrättiin toistaiseksi sitä hoitamaan.¹⁶ Määräajan kuluessa ilmestyi kaksi hakijaa, jo 1826 virkaan pyrkinyt luutnantti ja hovioik. auskultantti Axel Henrik Lagerwall sekä yliopiston kirjaston amanuessi Karl Niklas Keckman ja hakuajan päätyttyä vielä kirkkoherranapulainen Petter Hanen.¹⁷

Reinhold von Becker saattoi hakemuksessaan viitata sekä sanomalehtimiestoimintaansa että kieliopin julkaisemiseen, olipa hän lisäksi 1813 ja 1819 tehnyt opintomatkat Karjalaan ja Pohjanmaalle. Keckmanilla, vaikka hän olikin »kotoisin Pohjois-Pohjanmaalta, missä suomen kieltä puhutaan hyväk-

¹⁵ Senaatin plenumptk. 30. 5. 1826, ss. 217v—218 (VA).

¹⁶ Senaatin plenumptk. 19. 1. 1829, p. 19—21. (VA).

¹⁷ AD 14/9 1829 (VA). *von Becker, Reinhold*, s. Kangasniemellä 26. 12. 1788, kersantin poika. Ylioppilas 1807, fil. tohtori 1810. Historian dosentti 1813, apulainen 1816. Professorin arvonimi 1834. Senaatin suomen kielen vt. kielenkääntäjä 1829, ero 1856. K. Helsingissä 10. 6. 1858.

AD 79/58 1829 (VA). *Keckman, Karl Niklas*, s. Oulussa 25. 6. 1793, kauppaneuvoksen poika. Ylioppilas 1809. Fil. maisteri 1815. Yliopiston kirjaston ylim. amanuessi 1815, vakin. 1816, yliopiston suomen kielen lehtori 1829. K. Helsingissä 9. 5. 1838.

AD 85/67 1829 (VA). *Lagerwallista* ks. alav. 14.

AD 94/45 1829 (VA). *Hanen, Petter*, s. Säämingissä 24. 7. 1800, talonpojan poika. Ylioppilas 1820. Vih. papiksi 1822. Lappeen kappalainen 1837. K. Lappeella 6. 10 1865.

sytyn murteen mukaisesti», oli »aina rakastanut tätä kieltä ja sen opiskeluun ja käytännölliseen harjoittamiseen käyttänyt paljon aikaa» ja oli edelleen ollut von Beckerin sanomalehdessä »apumiehenä», ei ollut mestarinsa rinnalla mitään mahdollisuuksia. Lagerwall oli saanut puolestapuhujakseen Juteinin, joka yhtyi »vaatimattomasti» vt. kihlakunnantuomarin Magnus Lavoniuksen lausuntoon Lagerwallista, koska oli »havainnut hänen osaavan erityisen kyvykkäästi ja puhtaasti ilmaista ajatuksensa sanotulla kielellä», Hanen taas ei taitanut antaa mitään osoitusta suomen kielen taidostaan, ellei sinä pidetä kirkkoherra Maconin todistusta, jossa paljon muun ohessa todetaan, että hänellä on »tyydyttävä suomen kielen taito». Oli jo etukäteen selvää, että Reinhold von Becker saisi viran. Senaatin plenumissa 2. 3. 1829 »tässä yhteydessä ilmenneiden syiden johdosta» von Becker määrättiin hoitamaan virkaa edelleenkin virkaa tekevänä.¹⁸

Kuten edellä on tullut mainituksi, ei ollut luvallista yhtäaikaa hoitaa kahta palkattua valtionvirkaa vakinaisesti nimitettynä virkamiehenä, joten von Beckerin anomusta saada pysyä edelleenkin yliopistonapulaisena ei olisi voitu ottaa huomioon. Turun palo 1827 oli kuitenkin aiheuttanut niin paljon tuhoa ja hävitystä, että oli ilmeistä, ettei kenekään maan vanhasta pääkaupungista Helsinkiin muuttaneen kannattaisi ryhtyä raatamaan 300 hopearuplan vuosipalkalla. Jotta sitä paitsi saataisiin virkaan ehdottomasti pätevin mies, oli turvauduttava lain kiertämiseen puolinaisratkaisulla.

1860-luvun alussa, jolloin palkkaetuja huomattavasti parannettiin, täytettiin kielenkääntäjän virka vakinaisesti. Reinhold von Becker oli luopunut tehtävästä 1856, ja hänen tilalleen oli sanottuna vuonna tullut väliaikaisesti lehtori Karl Gustaf Borg, joka 1861 nimitettiin vakinaiseksi. Suomalaista yhteiskuntaa oli silloin kuitenkin jo järkyttänyt Snellmanin voimallinen toiminta suomalaisuuden ja suomen kielen hyväksi, joten tämä toisissa olosuhteissa ja osittain toisin perusteinkin tapahtunut virantäyttö kuuluu eri puitteisiin.

YRJÖ BLOMSTEDT

Les nominations au poste de traducteur pour le finlandais du Sénat de Finlande en 1810, 1826 et 1829

Lorsque la Finlande faisait partie du royaume de Suède, il y avait à Stockholm, à partir de 1735, un poste de traducteur spécial pour le finlandais à la chancellerie, et lorsque, en 1809, la Finlande fut incorporée à l'empire russe, il était naturel que

l'administration centrale du grand-duché autonome, qui employait toujours le suédois comme langue officielle, eût besoin des services d'un traducteur correspondant. Par une ordonnance impériale du 23 décembre 1809, il fut décidé que le poste nécessaire

¹⁸ Senaatin plenumptk. 2. 3. 1829, p. 267—268 (VA).

serait créé à la chancellerie du Conseil de Gouvernement (applé, depuis 1816, le Sénat).

L'auteur examine les nominations à ce poste qui eurent lieu en 1810, 1826 et 1829, en se basant sur les demandes et les procès-verbaux originaux, et il donne en même temps des renseignements personnels sur les candidats. En 1810, il s'en présenta huit, parmi eux Jakob Judén (Jaakko Juteini), connu depuis comme un des pionniers de la littérature finlandaise, qui fut toutefois négligé lors de la nomination en faveur de Jakob Simelius, qui possédait le diplôme de licencié ès lettres, tandis que Judén n'avait pas de grade universitaire. On peut constater par la même occasion qu'il n'est pas exact, comme on le supposait jusqu'ici, que Judén n'ait pas été pris en considération pour des raisons politiques ou en raison de son orthographe.

La plupart des candidats de 1810 présentèrent un échantillon de leurs traductions, qui sont imprimés ici. Les échantillons de traduction de quatre des candidats offrent la possibilité de faire des comparai-

sons intéressantes (ce sont celles d'Asp, de Hällström, de Judén et de Simelius), car, peut-être sur l'ordre du sénat, elles sont toutes faites sur la même lettre royale ou un résumé de celle-ci.

Jakob Simelius, qui, outre le titre de licencié ès lettres, acquit aussi plus tard celui de licencié *utriusque juris*, demeura au poste de traducteur jusqu'à la date de sa mort, en 1826. Cette année, le poste fut confié à Salomon Savenius, licencié ès lettres, en premier lieu grâce à des attestations délivrées par deux des meilleurs connaisseurs du finlandais à l'époque, Gustaf Renvall et Reinhold von Becker.

À la mort de Savenius, en 1828, le poste ne fut plus confié à un titulaire permanent — pour des raisons de salaire — mais ce fut Reinhold von Becker, assistant à l'université, qui s'en chargea à côté de son travail principal. Il quitta cet emploi en 1856, alors que la société finlandaise et la position de la langue finlandaise s'étaient déjà modifiées dans une mesure considérable.

YRJÖ BLOMSTEDT